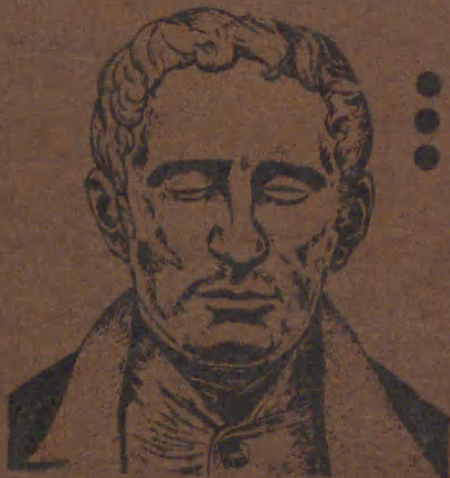

VAKOK VILÁGA

A VAKOK ÉS GYENGÉNLTŐK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK
FOLYÓIRATA

ELŐFIZETHETŐ
A MEGYEI SZERVEKNÉL
ÉS A VAKOK
ÉS GYENGÉNLTŐK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK
KIADÓHIVATALÁNÁL:
BUDAPEST XIV., MÁJUS 1. ÚT 47.
TELEFON: 210-440

L. Braille

A 950 dk

L. évfolyam
1989 * 5. szám

A VAKOK ÉS GYENGÉNLTÓK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK
FOLYÓIRATA
FELELŐS KIADÓ: ERHARTNÉ DR. MOLNÁR KATALIN FÓTITKÁR
SZERKESZTŐ: BARTHA ZSUZSANNA/
MŰSZAKI SZERKESZTŐ: ORBÁN JÓZSEF
FOTÓ: LÉVAI ATTILA
KIADÓHIVATAL: BUDAPEST XIV., MÁJUS 1. ÚT 47. TEL.: 210-440

---

90 2127 Pátria Nyomda — Felelős vezető: Vass Sándor vezérigazgató
ISSN 0209—8785

LAK ISTVÁN

Elnökségi ülés

Szövetségünk központi elnöksége 1989. március 30-án ülést tartott. 12 elnökségi tag és Kisgyörgyné Cziráki Andrea, szövetségünk instruktora, a SZEM munkatársa volt jelen a tanácskozáson. Mivel Kuminka Györgyné elnök csak az ülés délelőtti szakaszán volt jelen, ezért az elnöki teendőt Csengeri József alelnök látta el.

Az első napirendi pontban az elnökség munkastílusának, munkamódszerének felülvizsgálata szerepelt. Ezzel kapcsolatban több vélemény, javaslat hangzott el. Ezek között a legfontosabbak a következők voltak: az elnökségi tagok csak indokolt esetben maradjanak távol a testület tanácskozásáról. Az elnök vezesse határozottan az ülést! A tárgyalások, viták során kerülni kell a külön-külön folytatott párbeszédet, szövegváltásokat; csak az beszéljen, akinek az elnök megadta a szót. Egyértelmű, világos határozatokat hozzon a testület. Az ülések előkészítésénél lehetőleg minden napirendi pont témájának anyagát írásban előre ki kell küldeni az elnökség tagjai részére, hogy a tárgy ismeretében fel tudjanak készülni a tanácskozásra. Az írásos anyag tartalmazza a téma felvetését, indoklását és a vele kapcsolatos határozati javaslatokat. E szempontok figyelembevételével kell a jövőben elkészíteni a tárgyalásra kerülő anyagot. A hozott határozatok végrehajtá-

sának időpontját, felelősét mindenkor meg kell jelölni! Sok tennivalója van még a testületnek az eredményesebb munka érdekében.

Dr. Szabó Károlyt, a központi elnökség örökös tiszteletbeli tagját, a Vas megyei szervezet titkárát a testület a jövőben meghívja üléseire. Az elnökség többségi szavazással nem fogadta el azt a határozati javaslatot, hogy az elnökségi póttagok vegyenek részt az ülések munkájában. Hasonlóképpen a többség nem szavazta meg azt a határozati javaslatot sem, hogy a jövőben az elnökségi ülésekről szóló tudósításokat a Vakok Világa részére a lap szerkesztője készítse el. Ezután e sorok írója elállt korábbi kérésétől és ismét visszavállalta a tudósító szerepét.

A második napirendi pontban a VGYOSZ új alapszabály-tervezetét vitatta, tárgyalta a testület. E témával még egy következő alkalommal ismét foglalkozik az elnökség. Az akkor kialakított tervezet szövegét megküldi az országos küldöttközgyűlés minden tagjának tanulmányozás, véleményezés végett. Így a küldöttek kiegészítéseiket, javaslataikat megtehetik a tervezet szövegéhez a küldöttközgyűlés ez évi őszi ülésén.

Az elnökség az alapszabály-tervezetét pontról-pontra tárgyalta. Számos kiegészítő javaslat, módosítás került a tervezetbe. Bizonyos felesleges, is-

méltódó részeket pedig törölt az elnökség a szövegből. Mivel a jelenlegi alapszabály 1983-ban készült, még magán viseli az elmúlt évtizedek jegyeit. Ezért számos elavult tételt, részt ki kell hagyni a tervezetből. Az új alapszabályt az egyesületi törvény figyelembevételével kell elkészíteni! Idézzünk néhány fontosabb javasolt változtatást az alapszabályból: a jövőben a Központi Elnökség Országos Elnökség névre változik. A körzeti csoportoknak nem elnöksége, hanem vezetősége legyen a jövőben. A szövetség tagjainak felvétele a tényleges lakóhely szerinti megye területén történjen. A küldöttközgyűlés fogja megválasztani külön-külön az elnököt, a főtítkárt és az elnökség többi 11 tagját.

Eddig a 13 tagú elnökség zárt ülésen választotta meg az elnököt és a főtítkárt. A küldöttközgyűlés választásán a négy legtöbb szavazatot kapott vidéki küldött kerül az elnökség sorába. A fennmaradó három helyre a korábbiak szerinti szavazás marad érvényben. Az elnökség időközben megüresedett helyére a legtöbb szavazattal megválasztott póttag kerül be. A jövőben is a küldöttközgyűlés hatáskörébe tartozik a Fegyelmi- és az Ellenőrző Bizottság. Az elnökség munkabizottságait négyben javasolta a testület: 1. Rehabilitációs-, 2. Segédeszköz és Technikai-, 3. Oktatási és Kulturális-, 4. Üdültetési és Braille-emlékérem Bizottság. A bizottságok öttagúak legyenek, munkájukat elnökségi tag irányítja.

A megyei szervezetek önálló-sága a jövőben növekszik, jogi személykénti működésüket javasolta a testület. E jogkört természetesen csak a megyei szervezetek kapják meg, a körzeti csoportok nem. Az elnök, a főtítkár a megyei szervezetek titkárai megválasztására többes jelölést javasolt az elnökség.

A bizalmatlansági kérdést lehetővé kell tenni, mondja a javaslat. A bizalmatlansági indítvány egyben megmérettetést is jelent, mind az elnökségnek, mind a szervezetnek. A bizalmatlansági kérdésnek bele kell kerülnie az alapszabályba.

A harmadik napirendi pontban Nyúl Győző, a Rehabilitációs Osztály és az Üdültetési bizottság vezetője tájékoztatta a testületet az üdültetés beindításával kapcsolatos teendőkről. Elmondta többek között, hogy az Üdültetési Bizottság az elmúlt fél évben két alkalommal is tartott ülést. Ezeket kidolgozták az új üdültetési szabályzatot és a boglárlellel üdülő módosításokra szorult házirendjét. A bizottság a boglárlellel üdültetést a megyei szervezetek hatáskörébe utalta át, csupán a turnusokra vonatkozó létszámot határozta meg részükre. Elkészítették az NDK csereüdültetés szerződés-tervezetét német és magyar nyelven, amelyet a német fél ez évi itt-tartózkodásakor ír alá. Az Üdültetési Bizottság úgy határozott, hogy ebben az évben a javaslatot tévő megyék két-két személyt, Budapest és Pest megye négy személyt küldhet az NDK-beli boltenhageni üdülőbe. A bizottság által javasol-

tak közül a Baranya és Fejér megye által ajánlottakat nem fogadta el az elnökség. E két megyéből javasoltak helyére két vidéki és két budapesti személyre tett javaslatot hagyta jóvá a testület.

Az alábbiakban felsoroljuk az üdültetésben résztvevők névsorát.

Először a tag, majd a kísérője, végül a küldő megye neve szerepel:

Szabó László és Szabó Lászlóné/Bács-Kiskun,
Domján Károly és Nagy József/Békés,
Horváth István és Horváth Istvánné/Borsod,
Lakatos Alfréd és Lakatos Alfrédné/Csongrád,
Szauder Miklós és Szauder Ferenc/Budapest és Pest,

Kovács István és Csikós Zsuzsa/Budapest és Pest,
Lechner József és Lechner Bea/Budapest és Pest,
Szalai Béláné és Koncz Gabriella/Hajdú-Bihar,
Szoó Gyula és Szoó Gyuláné/Nógrád,
Szabó Gyula és Szabó Gyuláné/Zala.

Végezetül a bejelentések között szerepelt a Felnőttkori Látássérültek Baráti Körének a kérése, hogy ez év szeptember 5—12. között egyhetes üdülést szervezhessen a boglárlellel üdülőben, utószezonban. A baráti kör kérését az elnökség jóváhagyta.

A tanácskozás az elnök zárásával fejeződött be.

Kitüntetés

Dr. Bielek József, a Fővárosi Tanács elnöke, hazánk felszabadulásának 44. évfordulója alkalmából kitüntetésekkel adta át a társadalmi életben kimagasló szakmai, hivatalbeli érdemek elismeréseként.

A Főváros Kiváló Szolgálatáért kitüntetésben részesült — többek között — dr. Molnár Antal a Fővárosi Kefe- és Seprűgyártó Vállalat jogtanácsosa is.

Úgy véljük, hogy dr. Molnár Antalt, aki a Budapest- és Pest megyei elnökség tagja — elnöke —, a VGYOSZ Ellenőrző Bizottságának vezetője, sokan ismerik.

A rangos kitüntetéshez ezúton is gratulálunk és további eredményes munkát kívánunk

BARTHA ZSUZSANNA

Országos küldöttértekezlet 1989

Alapszabályzatunk értelmében az országos küldöttértekezletet minden évben összehívják. Erre az idén március 18-án került sor.

A tavaly megválasztott központi elnökség most számolt be először választóinak az 1988. májusától végzett munkájáról. Előzetesen minden küldött írásban — Braille, avagy síkírás — megkapta a beszámolót, így mindenkinek módjában állt alaposan áttanulmányozni azt, és felkészülni az értekezletre.

A küldöttértekezletre több, mint 100 küldött jött el, s ezzel a létszámmal az értekezlet határozóképesé is vált.

Vendégként köszönthettük a Kefe- és Seprúgyártó Vállalat igazgatóját, a Hazafias Népfront alelnökét, a Vakok Általános Iskolájának igazgatónőjét, a budapesti és a debreceni Vakok Állami Intézetének képviselőit. A Szociális- és Egészségügyi Minisztériumot a VGYOSZ instruktora képviselte, s jelen voltak a társintézmények közül a hallás- és mozgás-sérültek szervezeteinek küldöttei is.

Tiszteletbeli örökös elnökségi tagként üdvözölhettük dr. Szabó Károlyt is, aki Vas megye titkára és országos küldötte. Kuminka Györgyné — a VGYOSZ elnöke — méltatta dr. Szabó Károly közel hatév-tizedes munkásságát, és a küldöttértekezlet előtt átnyújtotta a részére ítélt Braille-érdemérem arany fokozatát.

Az értekezlet résztvevőinek köszöntése után egyperces néma tiszteletadással vettünk búcsút az év során elhunyt küldött sorstársaktól. Az ülések két fő témája, s egyben napi-rendi pontja is volt: a beszámoló és annak vitája.

A beszámolóhoz főtítkáruk szóbeli kiegészítést fűzött, melyben először az elnökség új munkamódszeréről beszélt. Ennek egyik alapköve, hogy a havi egyszeri elnökségi üléseket a lehető leghatékonyabban kell kihasználni. Elmondta azt is, hogy „A hivatali szervezetnek a Központi Elnökség végrehajtó szervévé kell válnia”. Természetesen ez személyi változásokat von maga után, mivel a szakmai erősítés nélkülözhetetlen az eredményesebb munkavégzéshez. Bevételi forrásaink növelése érdekében különféle pályázatokon veszünk részt, így kaptunk tavaly 200 ezer forintot oktatási célokra. Továbbá, rendszeres anyagi támogatásért fordultunk a Művelődésügyi Minisztériumhoz az oktatási feladatok ellátására. Gondolom, hogy várakozással tölt el mindenkit az a hír, hogy a VGYOSZ kérelemmel fordult a társadalombiztosításhoz a részünkre nyújtandó közgyógyszer-ellátás érdekében. A főtítkár szövegezte az alapszabályzat tervezetéről is, melynek megvitatására szeptemberben egy külön küldöttértekezlet összehívására kerül sor. Jó hír, hogy az évek óta problematikus segédeszköz-ellátás javítása érdekében, fel-

vettük a kapcsolatot a cseh META céggel, mely már ajánlatot is küldött. Másik égető gondunk a Braille-nyomda, melynek rekonstrukciójára még az idén sor kerül a Szociális- és Egészségügyi Minisztérium (SZEM) és a pénzügyminisztérium támogatásával. Mindannyiunkat érintő kérdés a vak személyi járadék, melynek egysegésítésére jelen gazdasági körülmények között nincs sok esély. Ugyanakkor, megpróbálkozik a vezetés a Vakok Általános Iskolájában tanuló, mintegy 200 gyerek részére megszerezni ezt a járadékot.

Fontos feladat a meglévő munkahelyek megtartása is. A telefonkezelők érdekében pedig a rájuk vonatkozó rendelet kedvezőbbé tételéért kezdeményezés történt. Megtudhattuk, hogy a közlekedés biztonságosabbá tétele érdekében kértük az illetékeseket, hogy minél több hangjelzéses lámpát szereljenek fel, nemcsak az útkelezőhelyeken, hanem a vasúti átjáróknál is.

Még mindig nem megoldott a „Vakok Világa” sikírású számának időben történő megjelenése. Ennek érdekében újabb tárgyalásokat kezdtünk a Pátiria Nyomdával.

Örömmel számolt be főtítkáruk arról, hogy mind a tömegkommunikációs eszközökkel, mind pedig a fogyatékosokat tömörítő társintézményekkel kitűnőek kapcsolataink. A négy fogyatékos érdekképviselői szervezet közös kezdeményezésére ez év februárjában megalakult az Országos Rehabilitációs Konzultációs Tanács, mellyel a közös gondolkodás és

az azonos problémák együttes erővel történő megoldása a cél.

A szóbeli kiegészítést követően Szabó József alelnök tájékoztatott bennünket, hogy az elnökség napirendre tűzte a tagság szociális körülményeinek vizsgálatát. Ennek lényege és célja: a tagság kb. 25⁰/₀-nak felkeresése, hogy reális képet kapjanak életkörülményeiről.

A beszámoló vitájában közel harmincan szólaltak fel. Szeretném most Önökkel összegezve ismertetni az elhangzottakat.

Többen szóvá tették, hogy a megyék tevékenységét, annak minőségét nem szabad egymással összehasonlítani, mert rendkívül eltérők a sajátosságaik. Szó esett az utánpótlás kérdéséről is. Erre mindenütt időben kell készülni — mondták —, s elhangzott az is, hogy a frissen felnőtt korokban megvakultakat is érdemes lenne aktivizálni, mivel látó kapcsolataik és „korábbi életükben” megszerzett tapasztalataik jól szolgálhatnák közös ügyünket. Sokan visszatértek a vak személyi járadék problémájára. Ez a megoldatlan téma komoly feszültségforrás a sorstársak körében, s ezért sem szabad levenni a napirendről. Felülvizsgálatra szorulna az is, hogy az intézetekben lakó tanulók és dolgozók nem kapják a járadékot, holott a teljes ellátás ígérete irreális. Számos javaslat hangzott el a bevételi források növelésének lehetőségéről. Ezek közül az egyik azt ajánlotta, hogy növelni kell a tagdíjak és a folyóirat-előfizetések összegét. Ez a javaslat szavazásra is került, de a többség elvetette.

Sajnálattal kell azt megállapítanom, hogy az értekezlet végén tartott szavazáskor már 60-an sem voltunk.

Akadtt aki azon a véleményen volt, hogy miután az állam nem tud eleget tenni a fogyatékosokról való gondoskodásnak, éljünk a „kollektív koldulás” lehetőségével. Erre több országban is van példa. A múlt év novemberében tartott Fórumon hangzott el az az ötlet, hogy bocsássunk ki sorsjegyeket. Ez most ismét felvetődött, de a küldött azon kérdésére, hogy történt-e már ennek érdekében intézkedés, azt a választ kapta, hogy sajnos még nem. Egyik küldött pedig úgy vélte, hogy nemcsak a növeléssel kell foglalkozni, hanem a meglévő anyagi eszközök jobb elosztására és a racionálisabb munkára is kell törekedni.

Szóba került a vakvezetőkutya-képzés is. A kutyákat körültekintőbbek ítélik oda — hangzott az egyik vélemény, a másik a kiképzés gazdaságosságát firtatta. Az iskolán folyó ellenőrző bizottsági vizsgálat mielőbbi befejezését is sürgetik.

Jó néhányan érintették a „VV” sikírásos példányának kesedelmes megjelenését és egyéb hibáit. Ugyanakkor elhangzott az is, hogy a már új szerkesztésben megjelenő tartalom bizakodásra ad okot.

A számítástechnika — mint a jövő nagy lehetősége — is téma volt. A felszólaló kérte e terület hatékonyabb támogatását. Ezen belül többen bírálták a számítógépes nyilvántartással kapcsolatos hibás lépéseket.

A közel ötórás értekezlet minden mozzanatának ismertetése lehetetlen lett volna. Remélem azonban, hogy a mindannyiunkat érintő fontosabb témákat sikerült felvázolnom.

Írásom végén egyik küldött-társam hozzászólásából idézek egy gondolatot, s bízom benne, hogy az elkövetkezendő küldöttértekezletek is e szellemben fognak folytatódni.

„Örömmel tapasztaltuk, elmozdultunk a holtpontonról, de az igazi előrelépés akkor következik be, ha őszintén feltárjuk a problémákat, megvitatjuk azokat és mindent elkövetünk megoldásuk érdekében.”

Felhívás nemzetközi ülésre

A Vakok Spanyolországi Szövetsége a tavalyi évhez hasonlóan ismét egy 10 napos nemzetközi üdülést szervez a Barcelonához közeli tengerparton.

Erre a programra a világ minden részéről jelentkezhetnek vakok, gyengénlátók és látók egyaránt. A részvételi díj 40 ezer pezeta, ami magába foglalja a szállás, az étkezés, a kirándulások és a fakultatív

programok költségeit. Elhelyezés egy kényelmes tengerparti hotelban.

Két turnust szerveznek:

- az elsőt július 10—20-ig,
- a másodikat július 24— a. gusztus 3-ig.

Jelentkezési lap a szövetségben kérhető, majd pedig személyesen kell levélben jelentkezni.

BARTHA ZSUZSANNA

Levelezői rovat

Ez év elején — mint új szerkesztő — egy angol nyelvű bemutatkozó levelet küldtem szét több testvérszervezetnek, valamint a Vakok Európai Szervezetének (EBU) és a Vakok Világszövetségének (WBU).

Több helyről is érkezett pozitív válasz, mely az együttműködés erősítését szorgalmazza. Igen megtisztelő levelet kaptam a Vakok Világszövetsége főtitkárától, Pedro Zurita úrtól, akinek leveléből a következőket idézem:

„...javasoljuk, hogy írjon egy rövid cikket, melyben ismertetné azt a tevékenységet,

amit Magyarországon a látássérültek érdekében fejtenek ki...

Megpróbáljuk cikkét a „The World Blind” (a WBU folyóirata) egy későbbi számában leközölni.”

Úgy érzem, hogy az együttműködésen túl ez a lehetőség számunkra igen fontos, mivel hírt adhatunk magunkról, életünkről és tevékenységünkről. Remélem, hogy ez a lépés is elősegítheti bekapcsolódásunkat a nemzetközi vakügyi mozgalomba. Főtitkárunkkal együtt igyekszem ezt a cikket színvonalasan és reálisan megírni, s mielőbb megküldeni.

jelleget erősítette... A vezetés követelje meg az alkalmazottaktól a becsületes, kvalifikált munkát, ne azt a dolgozót küldje el, aki az iménti követelményeknek megfelel. A kutyaiskolában volt erre példa.

Mivel a vezetés sem tévedhetetlen, ezért vegye figyelembe a tagok megalapozott jelzéseit, véleményét és ne a manipulálók, a visszaélések sorozatát produkálók magyarázkodásának adjon hitelt.

Most is a kutyaiskolára gondolkodom. Az ottani munkatempó mellett a kiképzés rendkívül gazdaságtalan, s ráadásul a kutyákat, ki tudja milyen szabályok szerint, ki tudja kik és ki tudja kiknek „odaajándékozzák”. Ezen az alapon bárki kérhetné, őt is ajándékozzák meg kb. 70 ezer forinttal. Ezt a pazarlást már meg kellett volna szüntetni, hiszen számos nagyon fontos célra nincs, vagy alig van pénz.

Még egyszer az augusztusi elnökségi ülésről, ahol — ahogy fogalmazták — az Ellenőrző Bizottság jelentését nem fogadták el. A bizottság a jelentést objektív tények alapján készítette, az elnökség pedig jogalap nélkül, szubjektív megítélés alapján, felülbíráta azt. Még azt is szabálytalanul tette, mert szavazategyenlőség volt, s az elnök a jelentés mellett voksolt. Egyébként még mindig nem tették közzé a jelentést. Sokkal jobb tájékoztatásra van szükség. Nem elég passzív már a tagság? ... az a döntés született, hogy nincs szükség a taggyűlések beszámolóira. Amit közöltek az nem az volt. Ez a nyilvánosság nagyon sajátos ér-

Olvasóink leveleiből

Örömmel tapasztalom, hogy a rovat egyre több levelet kap.

Az első levél Hirth Ignácnak az Országos Küldöttértekezletre beadott írásbeli hozzászólását tartalmazza. Rovatunknak is megküldte hozzászólásának egy példányát, hogy véleménye minél nagyobb nyilvánosságot kaphasson.

Gondolataiból most a legfontosabbakat idézem:

„Az alapszabály szerint szövetségünk legfőbb szerve a küldöttközgyűlés, de akkor kapja is meg az öt megillető rangot. A múltban ugyanis többnyire csak utólagos tudomásulvételi jogunk volt, ha egyáltalán tudunkra hozták a történeteket...

A jövőben most már valóban foglalkozzon a vezetés közér-

dekü javaslatokkal, problémákkal, s egy elfogadható határidőn belül legyen köteles beszámolni a végzett munkáról.

Kb. hat évvel ezelőtt kezdték el a központi számítógépes nyilvántartás munkáit, de a munkát egy lelkiismeretlen GMK-ra bízták; a régi vezetés átvette és kifizette a használhatatlan rendszert, így százezreket veszítettünk... A jövőben meg kell, hogy szűnjön az összefonódás, a káros szubjektivitás, csak a vakügy szempontjából szükséges hasznos és effektíve elvégzett munkáért szabad fizetnünk... A hivatali munkát korszerűsíteni, racionalizálni kell, de az apparátus átszervezése nem ezt a célt szolgálta. Ez a bürokráciát, az átjáróház

telmezése... Valóságos nyilvánosságra van szükség...".

*

A következő levél Pis Mátyásnéól érkezett Békéscsabáról.

„Olvastam az újságban megjelent kötésmintáim kritikáját. Szeretném megjegyezni, hogy a mintákat sosem küldöm be úgy, hogy előtte ki ne próbálnám őket. Kipróbálás nélkül magyarázatot sem tudnék adni hozzájuk. Arra kérnék minden kedves Olvasót, akinek a mintákkal problémája van, forduljon hozzám levélben vagy telefonon. Levélcím: Pis Mátyásné Békéscsaba 5600, Agroker Vállalat, Telefonközpont, Szerdahelyi u. 14. Telefon: (66) — 2366, reggel 7—du. 16 óráig.”

*

Végül, a harmadik levél az NDK-ban élő Schuller Sándor sorstárstól érkezett, aki egyrészt reagál Németh Tamás vitaindító cikkére, másrészt egyéb javaslatokat tesz. Ezennel idézem legfőbb gondolatait.

Előtte azonban szeretnék a levélíró azon észrevételére reagálni, miszerint tanácsos lett volna Németh Tamás levelét teljes egészében lehozni, mivel pedig ollózva, mivel így a „vágó” ízlését tükrözi. Úgy vélem, hogy egy 13 oldalas Braille írású levelet — legyen az a legmagasabb gondolatokkal teleírva — nem lett volna célszerű teljes egészében lehúzni, mivel így a lap terjedelmének közel egyharmadát foglalta volna el. Biztosíthatom Önt, hogy a „vágás” semmit sem lúgozott ki az említett levél mondandójából, s az Ön reagálásából is az tűnik

ki számomra, hogy világos és egyértelmű volt a lényege.

„... fiatal nyugdíjasokról: nem titok, hogy sok sorstársunk nem képességeinek megfelelő állásban dolgozik... Természetesen, a keresetek is ennek felelnek meg. Több keleti és nyugati országban törvényhozó testületeik úgy vélik, a nyugdíj a vakok esetében keresetkiegészítőül szolgál, függetlenül a vakság okától. A vakok járadéka pedig a vakságból adódó külön kiadásokat hivatott kompenzálni...”

Levele egy másik részében arról ír Schuller Sándor, hogy hazánk e változó, bonyolult politikai légkörében — idézem: „Ismertetni kellene az Olvasóval, mely irányzatot képviseli folyóiratunk.”

Úgy gondolom — annyi más lap között —, a mi folyóiratunk is független és demokratikus igyekszik lenni. Elsődleges célunk a látássérült emberek érdekképviselésének, informálásának szolgálata.

Befejezésül javaslatait ismerteti a levélíró.

«1. Kevesen tudunk olvasni. Tanácsos lenne a „V. V.” kazettán történő megjelentetése.

2. Az olvasás tempójának meggyorsítására szükség lenne egy könnyen, gyorsan megtanulható rövidírás bevezetésére.

3. Az Irodalmi Kör tagjait újságíró tanfolyamokon továbbképezni.

4. Egy amatőr riporterek munkáiból összeállított újság létrehozása.»

Javaslatait köszönjük, s remélem, hogy mások is hozzászólnak majd mindehhez. Én csak arra hívnám fel a figyelmet, hogy az elmondottak megvalósítása pénz hiányában bizony nehezen elképzelhető. Egyébként pedig bárkinek jogában áll a laphoz cikkeket, akár riportokat is beküldeni. A szerkesztőnek és munkatársainak pedig az a dolga és felelőssége, hogy „megmérje” azokat, s ha közlésre alkalmasak, akkor publikálja.

Kitekintő

AZ INTERPRESS MAGAZIN ÁPRILISI SZÁMÁBÓL

Két Peking van a világon: a kínai főváros alatt, a föld mélyében ugyanis még egy nagyváros terül el. A turistakalauzok nemigen tesznek említést erről a „második Pekingről”, s az utazási irodák programjai között sem szerepel e különleges látványosság megtekintése. Mégis, néhány esztendeje már nem csinálnak titkot a „Második főváros” létezéséből.

Ha egy külföldi nagyon akarja, akkor általában sikerül

neki engedélyt szerezni e földalatti metropolis meglátogatására.

Föltárul a látogató előtt az a földalatti hely, amely — szűkség esetén — 5 millió ember búvóhelyéül szolgálhat. Tíz esztendőn át 100 ezer, szigorú hallgatásra kötelezett munkás építette a földalatti várost Mao Cetung utasítására, aki ily módon akarta magát bebiztosítani az ellenség támadása esetén.

Peking városközpontját teljesen, és jó néhány más negyedet is teljesen „Alápincézték”, s állítólag hasonló pincerendszer található Kína több nagyvárosa alatt is.

Két bécsi orvos nemrégiben megcáfolta a Beethoven süket-ségének okairól általánosságban elterjedt nézetet. Anatómiai vizsgálat alá vetették Beethoven koponyájának három csontját és arra a megállapításra jutottak, hogy Beethoven süket-ségét nem egy bizonyos fajta csontbetegség okozta, mint ezt korábban vélték, hanem a belső fülben kifejlődött meszesedés.

Am az igazi szenzációt az előzmények szolgáltatják, mert bizony meglehetősen rendhagyó módon kezdődött az egész történet. 15 évvel ezelőtt egy ismeretlen férfi állított be a bécsi Orvostörténeti Intézetbe, és ott előszedett a táskájából három csontdarabot. A furcsa vendég azt állította, hogy a csontok Beethoven koponyájából valók. Az intézet munkatársai udvariasan kitessekkelték az urat az utcára.

A két bécsi orvos azt tudta, hogy annak idején megcsonkították a nagy zeneszerző földi maradványait. 1986-ban ugyanis a Ludwig van Beethoven Baráti Társaság ragaszkodott névadójuk kihantolásához. Az exhumálásnál egy Seligman nevű orvos, akit érdekelt a süket-ség oka, eltulajdonított három csontdarabot Beethoven koponyájából. Rövidesen kiderült, hogy a vendég, akit szégyenszemre kizavartak az intézetből, Seligman doktor ükunokája.

DR. FÖLDI JÁNOS

A gazdasági társaságokról

I. (ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK)

1988-ban az Országgyűlés elfogadta a gazdasági társaságokról szóló törvényt. Ez a jogszabály egyes kivételektől eltekintve azonos jogokat biztosít a jogi személyeknek (vállalatok, szövetkezetek stb.) és a természetes személyeknek (állampolgárok); továbbá nem tesz különbséget a belföldiek és külföldiek között (egyes esetekben fennálló bejelentési kötelezettségtől eltekintve). Ezzel tág lehetőséget nyit a külföldi beruházások, a vegyes tulajdonú társaságok létesítése, valamint a belföldi lakosság eddig elfekvő pénzeszközeinek a gazdaságba áramlása előtt.

Sem lehetőség, sem szükség nincs arra, hogy itt a törvény részletes szabályait ismertessem, de arra törekszem, hogy valamennyi társaságra vonatkozó, sajátos, egymástól különböző szabályokról tájékoztassam a tagtársakat.

Általános szabályok:

Jogi személyiség nélküli társaságok: közkereseti társaság (KKT), betéti társaság (BT).

Jogi személyiségű gazdasági társaságok: egyesülés, közös vállalat, korlátolt felelősségű társaság (KFT), részvénytársaság (RT). A polgári jogi társaságra (PJT) a Polgári Törvénykönyv szabályai az irányadók.

Gazdasági társaságot (GT) egyes kivételekkel az állam,

külföldi vagy belföldi jogi személyek, jogi személyiség nélküli GT-k, és a természetes személyek üzletszerű közös gazdasági tevékenység folytatására, vagy annak elősegítésére alapíthatnak. Ha meghatározott jogszabály egyes tevékenységet az állam, állami szerv, vagy állami gazdálkodó szervezet részére tesz lehetővé, GT ilyen jellegű tevékenységet csak akkor folytathat, ha erre jogosult tagja van.

Természetes személy csak egy GT-nek lehet egyidejűleg korlátlanul felelős tagja. PJT nem lehet tagja GT-nek és nem lehet alapítója részvénytársaságnak. Egyesülésnek és közös vállalatnak csak jogi személy lehet a tagja (ezért ezzel a két formával nem is foglalkozom).

Külföldiek GT-ben akkor vehetnek részt, ha hazai jogok szerint céggel rendelkeznek, vagy vállalati nyilvántartásban szerepelnek. Részvényes bárki lehet. Többségében, vagy teljesen külföldi tulajdonú GT alapításához a pénzügyminiszter és a kereskedelmi miniszter együttes engedélye szükséges. Egyéb esetben a külföldi részvételhez semmilyen engedély nem kell.

Külföldieknek a GT-ben lévő minden érdekeltsége teljes vé-

delmet és biztonságot élvez. A külföldit megillető nyereségrész, vagy egyéb összeg külön engedély nélkül a befektetés pénznemében kivihető az országból.

Ha a GT-nek kizárólag természetes személyek a tagjai, a társaság munkavállalóinak száma az 500 főt nem haladhatja meg. Ez a korlátozás nem vonatkozik arra a GT-re, amely többségében, vagy teljesen külföldi tulajdonban van. A GT felett a törvényességi felügyeletet a cégbíróság látja el.

A gazdasági társaságnál a szakszervezeti jogokra a Munka Törvénykönyvének rendelkezései az irányadók. Minden olyan közös vállalatnál, KFT-nél, és RT-nél, amelynél a főfoglalkozású dolgozók száma éves átlagban a 200 főt meghaladja, a dolgozók a felügyelő bizottság útján részt vesznek a társaság ellenőrzésében.

Ilyenkor a felügyelő bizottság tagjainak egyharmadát a dolgozók maguk közül választják.

A GT-re vonatkozó tények és adatok nyilvánosak.

A gazdasági társaságok közös szabályai:

Gazdasági társaság alapításához társasági szerződés, részvénytársaságnál alapszabály szükséges. A társasági szerződést ügyvédnek, vagy jogtanácsosnak kell ellenjegyeznie.

A társasági szerződésben szerepelnie kell a társaság nevének, a tagoknak, a tevékeny-

ségnek és a társaság vagyonának. A társasági szerződést megkötésétől számított 30 napon belül, bejegyzés és közzététel végett be kell jelenteni a cégbíróságnál. A bejegyzés csak jogszabálysértés esetén tagadható meg.

Vezető tisztségviselők: KFT-nél az ügyvezetők, RT-nél az igazgatóság tagjai. Nem lehet vezető tisztségviselő, akit jogerősen végrehajtható szabadságvesztésre ítélték, amíg nem mentesül; akit valamely foglalkozástól eltiltottak, az eltiltásban szereplő tevékenységet folytató GT-nél. Ezek a szabályok a felügyelő bizottság tagjaira és a könyvvizsgálóra is irányadók.

A vezető tisztségviselőket határozott időre, de legfeljebb 5 évre választják, egy személy egyidejűleg legfeljebb két GT-nél lehet vezető tisztségviselő. Egy személy legfeljebb 5 GT felügyelő bizottságába választható.

Kötelező könyvvizsgálót választani RT-nél, az egyszemélyes, és az olyan KFT-nél, amelynek törzstőkéje az 50 millió Ft-ot meghaladja.

A GT határozatainak bírósági felülvizsgálata:

Bármely tag kérheti a bíróságtól a GT, vagy szervei által hozott határozat felülvizsgálatát. Ha az jogszabályba, vagy alapszabályba ütközik, nem illeti meg ez a jog azt a tagot, aki a határozathoz szavazatával hozzájárult.

A GT megszűnése, végelszámolás:

A társaság megszűnik, ha meghatározott idő eltelik, formája megváltozik, tagjainak száma egyre csökken (kivéve a KFT-t, és a RT-t), vagy felszámolás során megszüntetik.

A GT megszűnésekor végelszámolásnak van helye. Ezt a végelszámolásra vonatkozó szabályok szerint kell lefolytatni.

A végelszámolást a vezetők végzik, kivéve, ha a tagok egytizede más személy kirendelését kéri a cégbíróságtól. A végelszámolás megindulását és a végelszámoló személyét a cégbíróság bejegyzi, és közzéteszi.

A végelszámoló zárómérleget készít és a végelszámolás befejezését a cégbíróságnak bejelenti. A végelszámoló és a társasági tagok közötti vitában a bíróság dönt. A GT, vagy tagjai ellen a társaságot terhelő kötelezettségek alapján érvényesíthető követelések a társaság, vagy a tagsági viszony megszűnésétől számított 5 év alatt évülnek el, feltéve, hogy jogszabály rövidebb elévülési időt nem állapít meg.

Véleményem szerint ennél részletesebb ismertetése a társasági törvény általános részének teljesen felesleges, hiszen az csak untatná, vagy fárasztaná azokat az olvasókat, akik kizárólag tájékoztatást várnak egy ilyen irástól, és a legrészletesebb ismertetés sem adhat választ minden kérdésére annak, az olvasónak, akinek konkrét problémája van.

DR. FALVAI FERENC

Törvény az egyesülési jogról

Az 1989. január 24-i Magyar Közlönyben került kihirdetésre és ezzel egyidejűleg lépett hatályba az 1989. évi II. törvény az egyesülési jogról. Az új törvény az egyesülési jogot az ENSZ Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, továbbá a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya rendelkezéseivel összhangban, államunk alkotmánya által meghatározott keretben, új elvek szerint szabályozza az egyesülési jogot. Alapvető szabadságjogként kezeli, melyet az állam nem „adományoz”, hanem a népszuverenitásból következően ez a jog bármilyen feltétel és megkülönböztetés nélkül mindenkit megillet.

A törvény kimondja, hogy az egyesülési jog alapján a magánszemélyek, továbbá a jogi személyiséggel rendelkező testületek tevékenységük célja és az alapító szándéka szerint társadalmi szervezetet hozhatnak létre és működtethetnek. A társadalmi szervezet fogalma általános jellegű, a törvény ezek főbb típusait úgy emeli ki, hogy a társadalmi szervezetek lehetnek politikai pártok, szakszervezetek, tömegmozgalmak, érdekképviselői szervezetek, egyesületek.

Ez a felsorolás természetesen csak példálózó jellegű, de egyben utal arra a döntő különb-

ségre, amely az egyesülési jog új szabályozása folytán a régi állapothoz képest végbement. Az új szabályozás ugyanis nem a társadalmilag hasznos cél megvalósítását szolgáló egyesületet tekinti az egyesülési jog egyetlen megvalósítási formájának, hanem a példálózó felsorolásból is kitűnően a politikai, érdekképviselői, kulturális és egyéb célokat szolgáló társadalmi szervezetről rendelkezik. A rendelkezés konkrétan kimondja, hogy társadalmi szervezet minden olyan tevékenység végzése céljából alapítható, amely összhangban áll az alkotmánnyal, és amelyet törvény nem tilt. A társadalmi szervezet jogi személyiséggel rendelkezik. Ennek keretében vagyoni jellegű jogokat szerezhet és köteleiséget vállalhat, tevékenységét a képviselőre jogosult szerve útján gyakorolja. A társadalmi szervezet olyan önkéntesen létrehozott, önkormányzattal rendelkező szervezet, amely az alapszabályban meghatározott célra alakul, nyilvántartott tagsággal rendelkezik, és céljának elérésére szervezi tagjai tevékenységét.

A jogszabály kimondja, hogy politikai pártnak és szakszervezetnek csak magánszemélyek lehetnek tagjai. Társadalmi szervezet alapításához az szükséges, hogy legalább 10 alapító-

tag a szervezet megalakulását kimondja, alapszabályát megállapítsa, ügyintéző- és képviselői szerveit megválassza.

A társadalmi szervezet megalakulását követően kérni kell annak bírósági nyilvántartásba vételét. A társadalmi szervezet nyilvántartásba vétele nem tagadható meg, ha alapítói a törvényben előírt feltételeknek eleget tettek. A társadalmi szervezet a bírósági nyilvántartásba vétellel válik jogi személlyé. E nyilvántartásba vételre a társadalmi szervezet székhelye szerinti megyei bíróság, Budapesten pedig a Fővárosi Bíróság illetékes.

A bírósági nyilvántartás tehát az egyetlen törvényileg megkövetelt garancia a társadalmi szervezet működésének megindulásához. Ez jelentős eltérést jelent a korábbiaktól, amikor is az egyesületek vonatkozásában különböző államigazgatási szervek (Belügyminisztérium, valamint helyi egyesületek tekintetében a megyei és a városi tanácsok) gyakoroltak nemcsak nyilvántartási, hanem engedélyezési jogkört. Az egyesületek alapításának szándékát előzetesen kellett bejelenteni, amikor is az egyesület szervezéséhez volt szükség az államigazgatási engedélyre. A jelenlegi, vagyis az új szabályozás nem engedélyezési eljárást ír elő, hanem csupán nyilvántartásba vételt kíván meg. A bíróságokat ruházza fel e jogkörrel, amely önmagában is kifejezi azt a szándékot, hogy szabadabb mozgási kört kíván adni a társadalmi szervezet alapításához és működéséhez.

A bíróságokat egyébként több vonatkozásban is felruházza a társadalmi szervezetek működésével kapcsolatos feladatok ellátásával. A társadalmi szervezet azon tagja, aki a társadalmi szervezet valamely szervének határozatát törvénysértőnek tartja, a tudomására jutástól számított 30 napon belül a bíróság előtt jogosult megtámadni az általa kifogásolt határozatot.

A társadalmi szervezetek felletti felügyeletet is kiveszi a törvény az államigazgatási szervek kezéből és azt az ügyészségre bízta. Az ügyészség a társadalmi szervezet működésének törvényességi felügyelete keretében szükség esetén bírósághoz fordulhat. A bíróság az ügyészség keresete alapján megsemmisítheti a társadalmi szervezet törvénysértő határozatát, és szükség szerint új határozat hozatalát rendelheti el. Amennyiben az indokolt, a bíróság a társadalmi szervezet működése törvényességének helyreállítása céljából összehívhatja a társadalmi szervezet legfelsőbb szervét (közgyűlést). Ha a társadalmi szervezet működésének törvényessége másképpen nem biztosítható, a bíróság a szervezet tevékenységét felfüggesztheti, vagy ellenőrzésére felügyelő biztost rendelhet ki, végső esetben pedig a bíróság feloszlathatja a társadalmi szervezetet, ha annak működése jogellenessé válik.

A társadalmi szervezet alapszabályban rögzíti a szervezet demokratikus önkormányzati elven alapuló működését. E szabályzat határozza meg a társadalmi szervezet nevét, célját, valamint szervezeti felépítését.

Foglalkozik a törvény a társadalmi szervezet tagjainak jogaival és kötelességeivel, szervezeti rendjével. Meghatározza, hogy a társadalmi szervezet legfelsőbb szervének hatáskörébe milyen feladatok tartoznak.

Amint már említettük, a törvény a politikai pártokat is a társadalmi szervezet egyik válfajának tekinti, és tartalmaz is

ezeket érintő néhány rendelkezést. Utal azonban arra, hogy a politikai pártok speciális politikai funkciói folytán azok nyilvántartásba vételére, azok felügyeletére, gazdálkodására, valamint megszűnésükre külön jogszabály fog rendelkezést tartalmazni. Ez a külön jogszabály még ebben az évben az országgyűlés elé kerül.

SEMSEYNÉ LEGEZA ILONA

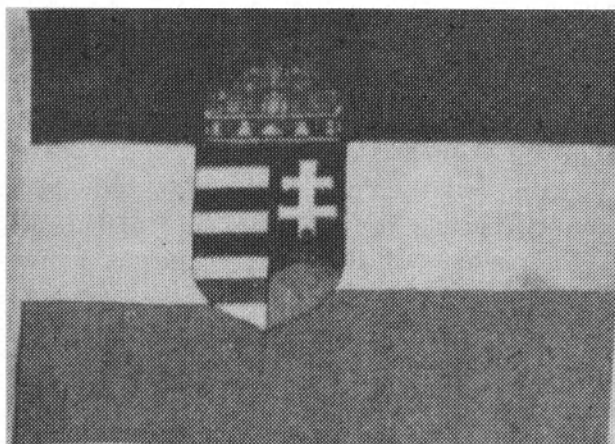
Milyen legyen nemzetünk új lobogója?

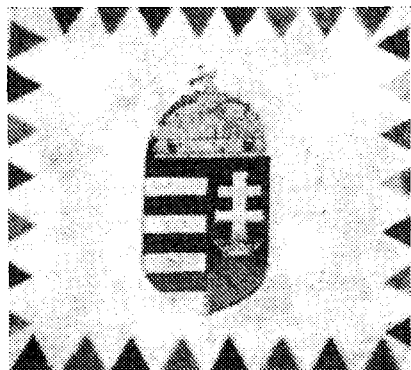
A magyar zászló piros-fehérvörös színével 1848 márciusát idézi, mégis a '48-as forradalom vívmányaként áprilisban szentesítették — törvényekben — nemzeti lobogóvá.

Most, az alkotmány előkészítése során egy erre kijelölt albizottság a címer mellett egyéb jelképekre és a nemzeti zászlóra is javaslatot tesz, mely szerint a magyar nemzeti zászló (lobogó) a rúddal merőlegesen

piros-fehér-zöld sávra osztott, a fehér sáv közepén pedig az állami címer legyen. Az állami lobogó kivételével az államcímer más zászlókon nem kötelező.

Mi a különbség a zászló és a lobogó között? Nos, a lobogó rúdra erősített zászló. Az albizottság a függesztett zászlót nem javasolja, bár ünnepek alkalmával az utcák fölé csak

így lehet kitenni, de ilyenkor a címert el kellene fordítani.

S hogyan született a piros-fehér-zöld szín? Mátyás király okleveleinek pecsétje piros-fehér-zöld szalagon függött.

A szabadságharc bukásával — egy kuruc dal szavával szólva — „letörött a zászló”. A múlt századi szabadságharc után természetesen tilos volt a piros-fehér-zöld, egészen az 1867-es kiegyezésig — azóta ez a lobogónk. De a szabadságharc „letörött” hadi zászlai fehérek voltak, közepükön a koronás országcímerrel, szegélyükön piros — fehér — zöld háromszögekkel. Az albizottságnak az a javaslata, hogy a köztársasági elnök zászlaja ez legyen: fehér zászló az államcímerrel, piros-fehér-zöld „farkasfogakkal” szegélyezve. Ez a keresztrúdon függő zászló ott lenne az elnöki épületen, s ha az elnök ott van, a Parlamenten is, illetve kicsiben, az elnöki szoba asztalán.

Az alkotmányt előkészítő albizottság javaslata tehát: a magyar nemzeti lobogó színe a hagyományos piros-fehér-zöld, középen az új államcímerrel.

A köztársasági elnöki zászló fehér színű legyen, középen az államcímerrel, piros-fehér-zöld háromszögekkel szegélyezve.

KAS LÁSZLÓ

Vendégünk volt ...

Néhány héttel ezelőtt személyesen látogatott el szövetségünkbe T. Wanami, aki magával hozta eddigi művészpályájának legfontosabb állomásairól

szóló tájékoztatóját. Örömmel adjuk most ezt közre, s reméljük, hogy egyszer talán személyes előadásában is megismerkedhetünk művészetével.

Takayoshi Wanami

Vakon született 1945-ben Tokióban. Négyéves korában kezdett hegedülni és zenei tanulmányait Kichinosuke Tsuji, Saburo Sumi és Toshiya Eto mesterek keze alatt folytatta. Ez idő alatt hazájában számos neves versenyt megnyert. Wanami 1963-ban debütált zenekari szólistaként, amikor Glazunov hegedűversenyét játszotta a japán filharmonikus zenekarral. A következő évben a Toho Konzervatórium vonózenekarával az USA-ban turnézott: New Yorkban és San Franciscoban Bach No. 2. koncertóját játszotta.

Wanami 1965-ben Párizsban a Long-Thibaud International Concours versenyen negyedik díjat kapott. Öt évvel később második díjat kapott a Carl Flesch versenyen Londonban. Brüsszelben pedig neki ítelték oda a Ysaye alapítvány Ysaye díját. 1965 óta T. Wanami sok koncertet és előadást tartott Japán minden részén. Berlinben is nagy sikerrel mutatkozott be. 1969-ben a londoni Wigmore-Hall-ban adott koncertet. Azóta is rendszeresen fellép szólistaként és előadóművészként Kelet- és Nyugat-Európa nagyvárosaiban. 1973-

ban és 1981-ben az USA-ban turnézott.

Az évek során fellépett a világ élvonalbeli zenekaraival, olyanokkal, mint pl.: a Lipcsei Gewandhaus, a Bécsi Kamarazenekar, a Londoni Mozart Zenekar, a Bornemaouti Szimfonikusok, a Bostoni Pops Zenekar, a Bázeli Szimfonikusok, a Szlovák Kamarazenekar, a Luzerni Vonósok, A kelet-berlini Rádiózenekar, a torinóiakkal, valamint az összes híres japán szimfonikus zenekarral. Együtt dolgozott számos híres karmesterrel, akik közül a következőket feltétlenül meg kell említeni: Rudolf Barshai, Serge Baudo, Gary Bertini, Harry Blech, Anstole Fistoulari, Raphael Frühbeck de Burgos, George Hurst, Kurt Masur, Ladislav Slovak, Hiroshi Wakasusi és Akeo Watanabe. Tanulmányait Európában Szigeti József, David Ojsztrah, Sergio Lorenzi, Ricardo Bringola és Végh Sándor irányításával végezte.

T. Wanami elismerten magas színvonalú lemezfelvételt készített Ysaye kíséret nélküli szonátáiból (6 darab). 1971-ben és 1978-ban a japán művészeti fesztiválon díjat kapott a kor-

társ japán zeneszerzők műveinek bemutatásáért. Nemrég vette lemezre a Londoni Filharmonikusokkal Csajkovszkij és Mendelssohn hegedűverseit. Sergio Lorenzivel és Bruno Canino-val is készített szonáta felvételeket.

1983-ban első alkalommal tartott koncertkörutat a Szovjetunióban. Ugyanebben az évben Tokióban, a japán művészeti fesztiválon neki ítelték oda a nagydíjat Brahms szonátaínak előadásáért. Az 1985–86-os szezonban ismét Londonban koncertezett és előadóesteket tartott a Queen Elisabeth- és a Wigmore Hall-ban. Franciaországban, Németországban, Svájcban és Csehszlovákiában is adott koncerteket.

T. Wanami jelenleg Angliában él és idejét Európában és szülőhazájában — Japánban — tett turnéi között osztja meg.

Beszélgetésünkör némi meglepetéssel vettem tudomásul, hogy a vak zenészek népszerű karnagya az idei május 5-én már a hetvenedik életévét töltötte be. Munkássága kíváncsivá tett. Szerezhetünk-e tudomást Zsolnay Ágoston tanár nem csekély jelentőségű zenei munkálkodásáról? Ehhez az időrendbe szedett életrajz kínál támpontokat:

— Párkányban születtem. Szüleim pedagógusok voltak. A 12 gyermekes családban én voltam a nyolcadik. Apám, aki az esztergomi érseki tanítóképző tanára volt, szép énekhanggal rendelkezett, ügyesen zongorázott, jól hegedült és kitűnően cimbalmozott. Engem 10 éves koromtól taníttatott zongorára. A tanítóképző elvégzését

követően a Liszt Ferenc Zene-művészeti Főiskolára nyertem felvételt, ahol egyházkarnagyi, majd középiskolai ének-zene tanári diplomát szereztem, 1943-ban.

— Annyi örömet és boldogságot talál ebben a szép hivatásban. Honnan, kiktől ered könnyedsége, tiszteletre méltó, magas szintű tudása?

— Tanáraim között olyan kiválóságok voltak, mint Kodály Zoltán, Bárdos Lajos, Harmath Artúr, Vaszi Viktor, Zalánfy Aladár, Vásárhelyi Zoltán. A felszabadulás után Ferencsik Jánosnál karmesterséget, Lajtha Lászlónál, Szervánszki Endrénél és Lisznai Gábornál pedig zeneszerzést tanultam, továbbképzésül.

(A folyamatosság teszi teljessé életét; ma is okos célokkal vághat új utaknak: a fiatal és felnőtt emberek nevelésének. Szeretetre méltó személyiség. Érzékeny ember.)

— Főállásban közép és általános iskolákban tanítottam. Mellette pedig számos énekkart és zenekart vezettem. 1955-től jelentek meg kórusműveim. Közülük több pályadíjas volt.

— A pedagógus hite hozta a vakok közösségébe?

— A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége zenekarának vezetését, irányítását 15 éve vettem át. A hajdan egy nagyobb létszámú, jó szalonzenekar hét megmaradt tagjával kezdtem el a munkát. Néhány éven belül ismét 12–14 fővel dolgoztam. Közülük azóta több kedves muzsikustól és baráttól kellett végleg elbúcsúznunk: Bodóczki Géza csellóstól, a Meidlinger fivérek fúvósoktól,

Balogh Mihály és Erhart József fúvósoktól.

A tanuláshoz és tanításhoz nagy türelem és kitartó munka szükséges. Amit egy látó zenekar néhány próba alatt elsajátít, ahhoz nekünk hosszú hónapokra van szükségünk.

Zsolnay Ágoston tanár-karnagy évről évre összeállítja a zenei anyagot, hangszereli, kidolgozza a haladás ütemét és vállalja a betanítást. Zongorista és művészeti vezető. Kiváló emberi tulajdonságokkal rendelkező zenekari tagjaival dicséretre méltó produkciókat hoz létre. A zenekari felkészülés itt kollektív műfaj. A karnagyi tiszt nem hatalmi pozíció, hanem plusz adottság, amelytől a tagság elfogadja az embert, akinek rendet kell tartani.

— Milyen állapotban van a zenekar?

— A hajdani szalon-zenekar, most vonós jellegű kamara együttes. Műsorunk, repertoárunk nagy mesterek kisebb, közkedvelt műveiből áll. Örülünk, ha közreműködnek vak énekes szólisták, zenekari kísérettel. Barna Mária, Köteles György és Varga Pál sok szép produkciót nyújtott a közönség, a hallgatóság meglegedésére. Budapesti és vidéki szereplésekkel párhuzamosan több külföldi fellépésünkre is sor került. Zenekarunk több tagja elnyerte a Szocialista Kultúráért kitüntetést is.

Zsolnay tanár úr tehát gondoskodik arról is, hogy a tehetséges vak amatőr előadóművészek rangjukhoz méltóan legyenek foglalkoztatva. A zenekultúra segítségével pártfogókat

SCHIFF ERVIN:

VAK KÖLTŐK VERSEI

Vágyakozás

Ha nézek, kósza szemmel, téged látlak:
Ködfoltra festve égsz tekintetemben.
Még nem vagy itt, vagy itthagytál a

csendben?

Én mégis nézek. S látlak. Mégis látlak.

Nézzek bár szemlehungya, téged látlak.
S az arcom mása ég tekintetemben.
Mert én lesek ki onnan rendületlen,

ha elszegődtünk hosszú útra társnak.
S elmentünk messzi, hol még

— meglehet —

más nem volt érted; hol madár se jár.

S elmenni mégis jó volt, s lesz veled:
a vágy a jóra mindig rátalál!

S hogy nézlek-é, vagy látlak, egyremegy:
érezzelek! Amíg csak tart a nyár.

SEMSEYNÉ
LEGEZA ILONA:

Négysoros

Az ember simító tenyér,
csak néha bánat húzza le,
ilyenkor arra üt, kit ér,
de végül ő sajdul bele.

Édes mostoha

LAKNER ARTÚR (1883—1944)
KÖNYVISMERTETŐ

keres a vakok zenei életének fejlesztéséhez. A legtöbb vak zenész tapasztaltabb emberi segítőtársnak, önzetlen barátnek tekinti őt.

A rokonszenves karmestert nem hagyják hidegen a közélet, a vakügy, a közhangulat változásai sem. A zenész, amikor a színpadra lép, akarva-akaratlanul is közéleti emberré válik.

Születésnapjához, a vakok zenekara másfél évtizedes vezetése kettős jubileumához őszinte szívvel gratulálunk!

Dr. Domonkos János

A magánkiadásban immáron tizedik alkalommal megjelenő kötet szerzőjének neve jobbra csak az idősebb olvasók előtt ismert: gyermekkoruk idején Lakner Bácsi Gyermekszínháza fogalom volt. A színház rendezője, dramaturgja, Lakner Artúr számos gyermekszíndarabot írt, amelyek közül talán a legnépszerűbb az *Édes mostoha* volt. Diadalútját folytatta filmvászonon is; az 1935-ben a Hunnia Filmgyárban készült produkció parádés szereposztásban (az apa szerepében Páger Antallal) vitte filmre a félárva kis Hargitay Erzsike könnyes-mosolygós történetét.

Meséjével most könyvben találkozhatnak a gyerekek, s elgondolkoztató, szép példázatot ismerhetnek meg. A történet-

ben nyomon követhetik azt a lelki változást, amelynek során az elmagányosodott, vadóc kislány megszeli magát és bizalmatlansága már nem gátolja új mamája elfogadásában. Az események mozgatórugója az az önzetlen szeretet, amelyet a fiatal mostoha, a szép Berényi Mária érez a kislány iránt. Ezen a szereteten megtörik a gyanakvás, sőt az intrika is. A romantikus mese kitűnően egyénített szereplői közül kiemelkedik a hajdani cirkuszi artista, Frici kedves figurája. A fordulatos történetben a hajdani gyermekszínházi előadás zenei betétei (kottával) és tréfái is helyet kaptak.

A 8—10 éves gyermekolvasóknak, elsősorban a kislányoknak kedves, szép élménye lesz.

KISS JÁNOS

Néhány szó a tejről

A Biblia „az ígéret földjét” tejjel-mézszel folyó Kánaánnak minősíti — jeléül annak, hogy már sok ezer évvel ezelőtt igen nagyra értékelték nemcsak az édes mézet, hanem az éltető tejet is. Amíg azonban akkor csak a mindennapos tapasztalat igazolta a tej értékét, ma a modern táplálkozástudomány aprólékos részletességgel feltárta azt is, hogy miért érdemli meg a tej az „éltető” jelzőt. Talán éppen ezzel magyarázható az is, hogy amikor telente néhány napra szakadó hóesés és hófúvás gátolja a közlekedést, az áru fuvarozást, még katonai járműveket is igénybe vesznek azért, hogy a lakosságnak biztosítsák nemcsak a mindennapi kenyeret, hanem az ugyancsak létfontosságú tejet. Kísérreljük meg éppen ezért bemutatni, hogy miért illeti meg joggal a tejet az „éltető” jelző.

Jóízű

Talán nincs csodálatosabb látvány a gyermekét szoptató kismamánál. Akár élőben, akár festményen figyeli valaki a szoptatást, nemcsak a mellét felkínáló anya arcán, hanem a gyermekén is valami csodálatos mosoly, a megelégedettség jóleső érzése tükröződik. Érthető az anyamellből táplálkozó csecsemő mosolya, hiszen ízlik neki az anyatej. Tudjuk azt is, hogy a csecsemő fejlődését ez biztosítja leginkább, ráadásul

ez nyújt védelmet az élet első hónapjaiban a különböző fertőzések ellen is. Nyilvánvaló: az anyatej ízére való emlékezés teszi azt, hogy az emberek többsége jóízűnek tartja a tejet és örömmel fogyasztja felnőtt korában is, amikor már természetesen tehéntej kerül az asztalra. A tehéntej színe, íze igen hasonlít az anyatejre, noha összetétele némileg eltérő.

Egyes szerveinknek és a szerveket építő sejteknek nincs ízlelőérzékük, mégis igen jól járnak, ha akár a csecsemő, akár a felnőtt rendszeresen fogyaszt jóízű tejet. Ennek bizonyítására szolgáljon az alábbi táblázat, amely pontosan feltünteti a tej összetételét.

Egy liter tej energia- és tápanyagtartalma

Állati eredetű fehérje	36 g
Szénhidrát	46 g
Zsír	28 g
D-vitamin	3 mikrog
A-vitamin	150 mikrog
Energia	2,4 MJ (580 kal)

Ebből a táblázatból kitűnik, hogy a tehéntej tartalmazza a mindennapos étrend létfontosságú összetevőit: a fehérjéket, a szénhidrátokat, a zsírokat és két, zsírban oldódó, ugyancsak fontos vitamint.

Ha tekintetbe vesszük azt, hogy az átlagos 70 kg súlyú ember napi kalóriaszükséglete 3000 körül mozog, akkor kiderül, hogy durván számítva napi 5 liter tejjel fedezhetnénk

energiaszükségletünket. Nyilvánvaló: bármennyire szereti is az egészséges felnőtt a tejet, ennyit semmiképpen nem fogyaszt, hiszen vegyes étrendben élünk, és fogazatunknak kiadós rágásra, bélrendszerünknek pedig sok növényi rostra is szükség van. De igaz az is, hogy a jóból is megárt a sok, hiszen ha valakinek hosszú időn át csak tejből kellene megélnie, előbb-utóbb megunná.

Nem a fehérjétől fehér

A szervezet felépítésében és mindennapos regenerálódásában a fehérjék döntő jelentőségűek, a zsírok és szénhidrátok elsősorban inkább „üzemanyagként” szolgálnak az izomzat és más sejtek működéséhez. A fehérjék nevüket nem fehér színükről kapták, hanem azért, mert a nyers tojás üvegszerűen áttetsző állománya — amely a tojásban fejlődő csirke testének felépítéséhez szükséges fehérjéket tartalmazza — főzéskor megkeményedik és fehér színűvé válik. Amikor német kutatók a múlt században a tojásfehérje vegyi összetételét megállapították, valamennyi fehérjét a német Eiweiss (tojásfehérje) szóval jelölték. A magyarban elhagyták e szóösszetételből a „tojást”-t, így lett belőle „fehérje”. Más nyelveken inkább a „protein” szót használják a fehérjék megjelölésére.

A proteinekről, vagy fehérjékről tudjuk, hogy húszféle aminosavból tevődnek össze és azt is, hogy az egyes aminosavak összeilleszkedésének sorrendjét az öröklődés határozza meg.

Fehérjék nemcsak az állatok szervezetében vannak, hanem a növényekben is. Napi étrendünkben kb. 100 g fehérjére van szükségünk, ami a kalóriaszükségletnek mintegy 12–15 százalékát teszi ki. A növényi és az állati fehérjék aminosavösszetételük miatt nem egyenértékűek. A teljes értékű fehérjéket a húсок és leginkább a tej tartalmazza. A táplálkozástudomány művelői azt tartják, hogy a 100 g fehérjének legalább a felét kívánatos állati eredetű fehérjéből fedezni. És itt jutottunk el újra a tejsavhoz, mert ha valaki napi egy liter tejet fogyasztana, ezzel állati fehérje szükségletének 70 százalékát fedezné. Érdekes már itt is megemlíteni, hogy egy liter tej a szervezet D-vitamin szükségletének 1/3-át, A-vitamin szükségletének 1/2-ét és teljes kalciumszükségletét fedezi.

Nemcsak étel, orvosság is

A növekedés időszakában fokozott mértékben van szükség élő építőanyagra, fehérjékre, illetőleg aminosavakra. De szükség van rájuk felnőttkorban is, mert a sejtek osztódnak, miközben az elöregedettek elhalnak. Idős korban is nagy szükség van a mindennapos fehérje pótlására, mert ekkor már romlik a fehérjék felszívódása a tápcsatornából és lassúbb a sejtek újjáépülése is. Az egészséges embernek tehát minden életkorban, de különösen fiatal- és öregkorban igen jó szolgálatot tesz, ha naponta elfogyasztja a „mindennapi tejet”.

Eddig a tejről csak mint nélkülözhetetlen tápanyagról beszéltünk. Kár lenne azonban elhallgatnunk, hogy a tej olykor orvosság is. A lábadozók — és elsősorban a nagy bőrfelületen égést szenvedettek — diétájában a tejnek, vagy a tejpornak életmentő hatása lehet. A tejben levő cukor, a laktóz, elősegíti a tejfehérjék aminosavainak felhasználását, beépülését a szervezetbe, ezenkívül a tej kalóriát is szolgáltat, és elősegíti a mész és a kalcium felszívódását is a bélből. Mivel pedig a tehéntej maga is jelentős kalciumforrás, mészhiányos állapotokban orvosság. Tulajdonképpen az életkor előrehaladásával, 50 éves koron túl minden nő és valamivel később minden férfi hajlamos arra, hogy a csontjaiból meszet veszítsen, ami csontritkulást okozhat. A rendszeres tejfogyasztás ebben az életkorban a csontritkulás okozta csonttörésnek, fájdalomnak veheti elejét.

Hangsúlyozni kell azt is, hogy a kellő mennyiségű tejfogyasztásnak terhesség és szoptatás idején nagy a jelentősége. Hiszen terhesség alatt az anya táplálékának kell fedeznie a saját és a méhében fejlődő magzata szervezetének fokozott fehérje- és mészszükségletét. A terhesség egész ideje alatt a napi fehérjeszükséglet tíz grammal több, a többletfehérjét 3 dl tej tartalmazza. A szoptatás idején pedig 20 gramm a többletfehérje-igény. Ilyenkor tehát célszerű napi 2–4 dl tejjel többet fogyasztani, mint a terhesség előtt.

Az emberek egy kis része örökletes okokból allergiás a

tejre, kiütéseket és hasmenést kap tőle. Ugyancsak hasmenést okoz, ha a tejcukor — kémiai nevén laktóz — nem bomlik el, és emiatt nem szívódik fel az emésztőrendszerből. A tejcukor egyébként lassabban szívódik fel a répacukornál, és ezért bőven jut belőle a vastagbélbe, ahol elősegíti az ott élő hasznos baktériumok szaporodását, mert kitűnő táptalaj számukra.

A tejcukor a tejsavbaktériumok hatására elbomlik, és tejsav keletkezik belőle. Ez adja az aludttej és a joghurt kellemes, savanyú ízét. Aki rekkenő nyári hőségben ivott már köcsögből pinchideg aludttejet, vagy hűtőszekrényben tartott joghurtot, az biztosan nem kívánja a túlcukrozott mesterséges üdítőket.

Nem lenne teljes a tej dicsőretéről szóló írásunk, ha a tejtermékekről, mindenekelőtt a túróról és a sajtról nem emlékeznénk meg. Salátákkal, különböző ízesítőszerrel keverve télen-nyáron mindkettő egyaránt nemcsak jóízű étel, hanem egyben biztosíték arra is, hogy létfontosságú állati eredetű fehérjeszükségletünket fedezzük. A konyhatechnikában pedig mindkettő nemcsak kitűnő alapanyag, hanem az ízek és illatok sokszínű forrása is.

A tejszín és a tejjel ugyancsak kedvelt ételünk, de nem szabad elfeledkeznünk arról, hogy zsírtartalmuk miatt ugyanúgy sok kalóriát tartalmaznak, mint a vaj. Természetesen tejfelt, tejszint, vajat is fogyaszthatunk, de ha valaki elhízott, vagy hízásra hajlamos, akkor ezekkel óvatosan kell

PIS MÁTYASNÉ

Kötésminták

Levélminta csavarással (haladóknak). — 35-tel osztható szemek. A páros sorok fedettek.

1. 1 fordított, 8 sima, 2 fordított, 5 sima, 2 szemet simán egybe lekötünk, 4 fordított, 1 ráhajtás, 1 sima, 1 ráhajtás, 4 fordított, 1 leemelt, 1 sima, áthúzó, 5 sima, 1 fordított.

3. 1 fordított, 8 sima, 2 fordított, 4 sima, 2 szemet simán egybe lekötünk, 4 fordított, 1 sima, 1 ráhajtás, 1 sima, 1 ráhajtás, 1 sima, 4 fordított, 1 leemelt, 1 sima, áthúzó, 4 sima, 1 fordított.

bánni. Semmiféle korlátozásra nincs szükség azonban a nálunk méltánytalanul elhanyagolt író fogyasztása tekintetében. Az író ugyanis tartalmazza a nagyon értékes tejfehérjéket, a tejben lévő sókat és vitaminokat, kellemesen savanyú és éppen ezért télen-nyáron egyaránt kiváló üdítőital. Miképpen külföldön, érdemes lenne nálunk is az írot több helyen forgalomba hozni.

5. 1 fordított, 8 szemet balra csavar (4 szemet segédűn a munka elé helyezünk, 4 sima, majd a segédűről 4 sima), 2 fordított, 3 sima, 2 szemet simán egybe lekötünk, 4 fordított, 2 sima, 1 ráhajtás, 1 sima, 1 ráhajtás, 2 sima, 4 fordított, 1 leemelt, 1 sima, áthúzzuk, 3 sima, 1 fordított.

7. 1 fordított, 8 sima, 2 fordított, 2 sima, 2 szemet simán egybe lekötünk, 4 fordított, 3 sima, 1 ráhajtás, 1 sima, 1 ráhajtás, 3 sima, 4 fordított, 1 leemelt, 1 sima, áthúzzuk, 2 sima, 1 fordított.

9. 1 fordított, 8 sima, 2 fordított, 1 sima, 2 szemet simán egybe lekötünk, 4 fordított, 4 sima, 1 ráhajtás, 1 sima, 1 ráhajtás, 4 sima, 4 fordított, 1 leemelt, 1 sima, áthúzzuk, 1 sima, 1 fordított.

11. 1 fordított, 5 sima, 1 ráhajtás, 1 sima, 1 ráhajtás, 5 sima, 4 fordított, 1 leemelt, 1 sima, áthúzzuk, 1 fordított.

13. 1 fordított, 8 szemet balra csavar, 2 fordított, 1 sima, 4 fordított, 13 sima, 4 fordított, 1 sima, 1 fordított.

15. 1 fordított, 8 sima, 2 fordított, 7 sima, 9 fordított, 7 sima, 1 fordított.

Hólyagminta. — 4-gyel osztható szemek. Mindkét oldalon 2 szélszem.

1. 4 sima, a következő 4 szemet 6 soron át a munkát fordítgatva simán lekötjük, így váltjuk a mintát a soron végig.

2., 4. sor végig fordított.

3. végig sima.

5. 4 szemet 6 soron át a munkát fordítgatva simán kötünk. 4 sima. Ezután ismétlődik a 2., 3., 4. sor.

Kriszta minta (haladóknak). — 22-vel osztható szemek. A páros sorok fedettek.

1. 1 sima, 1 ráhajtás, 1 leemelt, 1 sima, áthúzzuk, 2 szemet simán egybe lekötünk, 1 ráhajtás, 1 sima, 3 fordított, 3 sima, 1 ráhajtás, 1 leemelt, 1 sima, áthúzzuk, 2 szemet simán egybe lekötünk, 1 ráhajtás, 3 sima, 3 fordított.

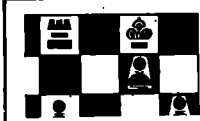
3., 5. egyezik az elsővel.

7. 1 sima, 1 ráhajtás, 1 leemelt, 1 sima, áthúzzuk, 2 szemet simán egybe lekötünk, 1 ráhajtás, 1 sima, 3 fordított, 5 szemet balra csavar (2 szemet segédűn a munka elé helyezünk, 3 sima, majd a segédűről 2 sima), 5 szemet jobbra csavar, (3 szemet segédűn a munka mögé helyezünk, 2 sima, majd a segédűről 3 sima), 3 fordított.

9. 1 sima, 1 ráhajtás, 1 leemelt, 1 sima, áthúzzuk, 2 szemet simán egybe lekötünk, 1 ráhajtás, 1 sima, 3 fordított, 10 sima, 3 fordított.

11. Egyezik a 7. sorral.

13. Egyezik a 9. sorral.

Beszámoló

A VILNIUSZI INTERSPORT INVALID NEMZETKÖZI CSÖRGÖLABDA TORNÁRÓL

Csapatunk a litván Vakok Szövetségének meghívására 1989. március 21—április 1. között vett részt a litvániai Vilniusban a szocialista országok ISI kupáján.

Résztvevők:

Szabó András játékos csapatvezető

Farkas Ferenc játékos

Németh László játékos

Dinya Imre játékos

Szurcsik Mihály játékos

Pajer József játékos

Seregi László tolmács

Tálosi Ferenc edző.

A küldöttség 1989. március 21-én 20.15-kor utazott el Budapestről és 1989. március 23-án 02 órakor érkezett Vilniusba. Fogadásunkra a pályaudvaron megjelentek a litván Vakok Szövetségének képviselői és a csapatot a Gintaras hotelben helyezték el, mely Vilniusz belvárosában található.

Az érkezés napjának délutánján a litván Vakok Szövetségében megtörtént a csapat igazolása és akkreditálási kártyákkal láttak el bennünket.

Március 24-én délelőtt a rendezők technikai értekezletet tartottak, ahol megtörtént a torna sorsolása, és közölték velünk a torna időbeosztását is. Ezt követően a játékosok szemorvosi vizsgálaton estek át.

Délután 15 órakor ünnepélyes megnyitóval és zászlófelvonással kezdődtek a hivatalos események. — A megnyitó ün-

nepség után a magyar és lengyel válogatott bemutató mérkőzést játszott a torna játékvezetőinek, az egységes szabályértelmezés érdekében.

A bemutató mérkőzés után sajtótájékoztatót vettünk részt, ahol a csapatok képviselői ismertették országaik vakügyi tevékenységét, ezen belül a résztvevő ország vak sportolójának Európa- és világviszonylatban elfoglalt helyét.

Március 25. Délelőtt és délután mérközéseken vettünk részt. A magyar csapat ezen a napon a Német Demokratikus Köztársaság ellen mérkőzött és viszonylag könnyen legyőzte ellenfelét.

Magyarország—NDK 7:3.

Góllövők: Farkas 4, Szabó 3.

Március 27. Délelőtt a magyar csapat Litvánia válogatottjával mérkőzött és egy eredményes első féldő után a vártnál szorosabb eredmény született, de ezen a mérkőzésen az összes cserejátékos is a pályára lépett.

Magyarország—Litvánia 8:5.

Góllövők: Farkas 2, Szabó 4, Dinya 1, Pajer 1.

A délutáni órákban a vendéglátókkal látogatást tettünk a Litván Vakok Szövetsége tulajdonában lévő apró iparcikket termelő üzemben, ahol a dolgozók 89%-a látássérült. A látogatás mindannyiunkra igen nagy hatással volt azért is, mert hasonló gondoskodást nem tapasztaltam mintegy 10

éves közreműködésem során sem hazánkban, sem más külföldi országban.

Március 28. Délelőtt a magyar csapat Csehszlovákia válogatottja ellen mérkőzött és színvonalas jó játékkal nyert.

Magyarország—Csehszl. 3:1.

Góllövő: Szabó 3.

Délután a lengyel válogatottal tartottunk szépségdíjas mérkőzés bemutatót, ahol a hagyományoknak megfelelő eredmény született.

Magyarország—Lengyel. 6:4.

Góllövők: Szabó 3, Dinya 2, Farkas 1.

Március 29. A rendezők és az OSZSZK Gomkomsport-ot képviselő sportvezető kérésére a délelőtti mérkőzések előtt a magyar válogatott bemutató edzést tartott a jelenlévő köztársasági edzők továbbképzése érdekében.

Az edzést követően a Szovjetunió válogatottja ellen léptünk pályára és egy igen jó első féldős játék után egygólos vereséget szenvedtünk.

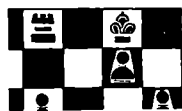
Magyar. — Szovjetunió 3:4.

(2:0) Góllövők: Szabó 2, Farkas 1.

A délutáni órákban a rendezők a tagköztársaságokból jelenlévő edzők számára szakmai konferenciát rendeztek „A csörgőlabdajáték technikai képzése” címen.

Este egy folklór partyn (litván lakodalom) vettünk részt.

Március 30. Reggel a mérkőzések előtt a litván Állami Sportbizottság filmesei videofelvételt készítettek a magyar válogatott bemutató edzéséről, melyet a tagköztársaságok vak-sporttal foglalkozó szervezeteinek kívánnak megküldeni.

hirdetések

A torna utolsó mérkőzését egy évtizede nagy ellenfelünk, a bolgár válogatott ellen játszottuk. A magyar fiúk szőuli formában játszottak és magabiztosan nyertek.

Magyarország—Bulgária 5:1.
Góllövő: Farkas 5.

Ezzel a mérkőzéssel fejeződött be az első ISI torna, melyet a magyar csörgőlabda válogatott nyert meg.

Délután ünnepélyes eredményhirdetésen, nemzetiszínű zászlónk felvonásával és a magyar Himnusz hangjai mellett zárult le az esemény.

Az ünnepség után sajtófogadásra vettünk részt, ahol sok kérdést intéztek hozzánk és amelyekre tisztességgel válaszoltunk.

A sajtótájékoztató után a Szovjetunió Állami Sportbizottságának jelenlévő képviselője a magyar válogatottat 1989. augusztus 20—30-ig edzőtáborba hívta meg Leningrádba, a szovjet válogatottal közös felkészülésre az októberi Európa-bajnokságra.

Az I. ISI nemzetközi csörgőlabda-torna végeredménye:

1. Magyarország	32:18	15 pont
2. Bulgária	29:10	15 pont
3. Szovjetunió	32:17	13 pont
4. Csehszlovákia	29:18	9 pont
5. NDK	20:41	4 pont
6. Litvánia	22:41	4 pont
7. Lengyelország	24:45	1 pont

Csapatunk március 31-én reggel 6 órakor utazott el Vilniusból, április 1-én reggel 9 órakor érkezett haza Budapestre.

Ezen a helyen is megköszön-

juk felettes sporthatóságunknak, hogy lehetővé tették a magyar válogatott részvételét a vilniuszi nemzetközi tornán.

Tálosi Ferenc
edző

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A VGYOSZ hirdeti az „Irodalmi Értesítő” szerkesztői munkakörére.

Várjuk mindazok jelentkezését, akik megfelelő végzettséggel — s természetesen az irodalom szeretetével — rendelkeznek ahhoz, hogy egy színvonalas folyóiratot szerkesszenek. Jelentkezni életrajz beküldésével, 1989. június 15-ig a VGYOSZ címére (Budapest, 1146 Május 1. út 47.) kell.

Egyúttal Olvasóink szíves elnézését kérjük, hogy ebben az

évben még az „Irodalmi Értesítő” egyetlen száma sem jelent meg. Ennek az az oka, hogy a korábbi szerkesztő nyugdíjba vonult, s nem vállalta tovább ezt a munkát. Helyére mind a mai napig nem sikerült új szerkesztőt találni, mivel senki sem vállalta ezt a feladatot. Ezért kerül most meghirdetésre ez a pályázat, aminek eredményéről tájékoztatást adunk.

Addig is kérjük türelmüket és megértésüket.

Eladó egy 28 soros Braille-író tábla. Érdeklődni lehet reggel 9 órától este 20 óráig az 582-640-es telefonszámon.

Cím: Fehér Dezső, Budapest 1203 Baross u. 47. V. em. 22.

*

Eladó egy kifogástalan állapotban lévő négyéves Optacon, tartozékokkal együtt.

Érdeklődni: 315-802 Dr. Földi.

*

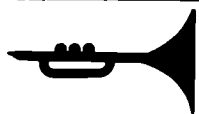
Eladó egy darab AKAI CSF 21-es típusú magnódeck. Irányár: 9500,— Ft. „Sürgős” jeligére a leveleket a szerkesztőségbe kérem!

*

Ötvenes, teltkarcsú, zöldövezetben lakó, ellátásunkat is biztosítani tudó, özvegy alkotóművész ezúton keresi élettársát egyedülálló, kulturált, irodalomszerető, érzelmgazdag, lakással, vagy némi anyaggal rendelkező színes egyéniségű, korrekt csökkent látású sorstárs személyében, 75 éves korig. Válaszokat „Hiszek benne, mert lehetetlen” jeligére a szerkesztőség címére kér.

*

46 éves elvált, egyszerű, de komoly, kedves barátságos, 160 cm magas, 53 kg szemüveges gyengénlátó asszony vagyok. Keresem azt a nőtlent, vagy elvált férfit, aki egy életen át boldoggá tudna tenni. Leveleket — síkírásban — a szerkesztőségbe kérek „Kéknefelejcs” jeligére.

ÁRUEMLADÁS

I. Braille-írás segédeszközei

Braille-lap	1,— Ft
Braille-naptár	20,— Ft
Braille-tábla, 14 soros	500,— Ft
Jegyzetömb, A/4-es	95,— Ft
Jegyzetömb A/6-os	91,— Ft
Levelezőlap	2,50 Ft
Műanyagnotesz	50,— Ft
Picht írógép	763,— Ft
Műanyag pontozó	10,— Ft

II. Idegen nyelvű tankönyvek, szótárak

Horlai—Czobor: Angol nyelvtani összefoglaló	12,— Ft
Aratóné Vaspöri Teréz: BASIC nyelvkönyv	4,— Ft
Timár—Siptár: Német olvasókönyv-segédlet (Braille)	60,— Ft
Baghy Gyula: Eszperantó nyelvtankönyv	18,— Ft
Timár—Siptár: Német nyelvtan (kazetta)	250,— Ft
Timár—Siptár: Német nyelvkönyv, kezdőknek	120,— Ft
Timár—Siptár: Német nyelvkönyv, haladóknak	28,— Ft
Czobor Zs.—Horlai Gy.: Angol nyelvtani összefoglaló	12,— Ft
Szótárak: dr. Bánó Miklós: Eszperantó—magyar	100,— Ft
Magyar—eszperantó	400,— Ft
Lechner József: Német—magyar	270,— Ft
Orosz—magyar	420,— Ft

III. Ismeretterjesztő könyvek, kazetták

A vakok és gyengénlátók érdekvédelmének 60. éve. (Szerzői team; szerkesztette: dr. Joódy Anna)	10,— Ft
--	---------

Dr. Kovács—Zakariás: A vakvezető

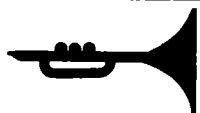
kutya	50,— Ft
A VGYOSZ alapszabályzata	3,— Ft
Budapest térképe	50,— Ft
Kovács Csongor: Ismerjük meg, segítsük őket (angol)	50,— Ft
Kovács Csongor: Ismerjük meg, segítsük őket (magyar)	20,— Ft
Kovács Csongor: Ismerjük meg, segítsük őket (orosz)	50,— Ft
Magyarország úthálózata	50,— Ft
Vasúti térkép	20,— Ft
Nemzetközi távhívófüzet + pótfüzet	8,— Ft
Vasteleki P.: Mit kell tudni a kutyámról? (kazetta)	80,— Ft

IV. Szépirodalom, verseskötetek

Arany János: Költemények	60,— Ft
Arany J.: Toldi-trilógia	270,— Ft
Illyés Gyula: Szemelt szőlő	40,— Ft
Molnár Ferenc: Pál utcai fiúk	90,— Ft
Schiff Ervin: Phillys	100,— Ft
Csattós Márta: Utak és kiutak (Braille)	4,— Ft
Csattós Márta: Utak és kiutak (sík)	10,— Ft
Hangoskönyvtári katalógus	210,— Ft

V. Zenei anyagok

Bartók: Allegro barbaro	12,— Ft
Bartók: 15 magyar parasztdal	24,30 Ft
Homérosz kórus lemeze	90,— Ft
Könnyűzenei vizsgaanyag	10,— Ft
Weiner: 20 könnyű kis zongoradarab	12,— Ft
Komjáti: Zongoraiskola	12,— Ft

ÁRUEMLADÁS

VI. Technikai-módszertani segédeszközök

Adapter írógéphez	52,— Ft
Állványos nagyító	2000,— Ft
Asztali nagyító	1500,— Ft
Centiméter-szalag (szabó)	72,— Ft
C/60-as kazetta	50,— Ft
C/90-es kazetta	80,— Ft
Colstok	94,— Ft
Fém mérőszalag	52,— Ft
Dr. Genti György: Gyógymasször tankönyv	150,— Ft
Home-Lab szoftver-rendszere	150,— Ft
Ertl Sándorné: Kézimunka- könyv	4,— Ft
Ertl Sándorné: Kézimunka- könyv	8,— Ft
Ertl Sándorné: Kézimunka- könyv	40,— Ft
Lupe, 5× nagyító	54,50 Ft
Magyar Közlöny különkiadása	50,— Ft
Massage-kazetta	620,— Ft
Mirovox—64	5262,— Ft

Oktatási anyag telefonközpont- kezelők számára

Rakéta karóra	100,— Ft
Rakéta zsebóra	280,— Ft
Szláva ébresztőóra	384,— Ft
Túrós Lukács: Szakácskönyv	160,— Ft
Tejór	160,— Ft
Telefonkezelők kézikönyve	60,— Ft
Tűbefűző	3,60 Ft
Vonalzó	1,70 Ft
Vonalzó	25,— Ft
Vonalzó	30,— Ft
Dr. Balázs—dr. Filiusz: Zöldség- termesztés	570,— Ft

VII. Játékok

Bűvös kocka	61,— Ft
Dominó, nagy	200,— Ft
„Ki nevet a végén?” — társasjáték	578,— Ft
Kirakótábla	60,— Ft
Malom társasjáték	578,— Ft

Keresem

A Vakok Világa síkírású változata következő évfolyamainak az alábbiakban felsorolt számait megegyezés szerint megvásárolnám:

1974. év minden számát,
1975. év 1., 2., 3., 6., 7., 8., 10.,
11., 12. számait,
1976. év minden számát,

1977. év 1., 2., 3., 5., 10., 11.
számait,
1979. év csak a 8. számát,
1980. év 1., 2., 3. számait.

A felsorolt újságokat vagy a vele kapcsolatos levelet a címemre kérem küldeni:

Lak István, 1144 Budapest,
Füredi út 7/A. II. 9.
Telefon: 647-372.

Tartalom:

Vakok Világa munkatársai:

Felelős kiadó: Erhartné dr. Molnár Katalin

Felelős szerkesztő: Bartha Zsuzsanna /

Rovatvezetők:

Jogi rovat: dr. Földes János

Úttörőrovat: Tánczosné Ruff Ágota

Sportrovat: Dénes József

Női rovat: Kerekes Mária

Egészségügyi rovat: Kiss János

Közlekedési rovat: Gerdelics Ferenc

Levelezői rovat: Bartha Zsuzsanna

Zenei rovat: Kas László

		Oldal
<i>Lak István:</i>	ELNÖKSÉGI ÜLÉS	1
	KITÜNTETÉS	2
<i>Bartha Zsuzsanna:</i>	ORSZÁGOS KÜLDÖTTÉRTEKEZLET, 1989	3
	FELHÍVÁS NEMZETKÖZI ÜDÜLÉSRE	4
<i>Bartha Zsuzsanna:</i>	LEVELEZŐI ROVAT	5
	KITEKINTŐ	6
<i>Dr. Földi János:</i>	JOGI ROVAT	7
<i>Dr. Falvai Ferenc:</i>	TÖRVÉNY AZ EGYESÜLÉSI JOGRÓL	9
<i>Semseyné L. Ilona:</i>	MILYEN LEGYEN NEMZETÜNK ÚJ LOBOGÓJA?	10
<i>Kas László:</i>	ZENEI ROVAT	11
<i>Schiff Ervin:</i>	VÁGYAKOZÁS (vers)	13
<i>Semseyné L. Ilona:</i>	NÉGYSOROS (vers)	13
	RECENZIO	13
<i>Kiss János:</i>	EGÉSZSÉGÜGYI ROVAT	14
<i>Pis Máttyásné:</i>	KÖTÉSMINTÁK	16
<i>Dénes József:</i>	SPORTROVAT	
<i>Tálosi Ferenc:</i>	BESZÁMOLÓ A VILNIUSZI NEMZETKÖZI	
	CSÖRGÖLABDA TORNÁRÓL	17
	HIRDETÉSEK	18
	ÁRUELADÁSI LISTA	19

Helyreigazítás

Egy sajnálatos félreértésből adódóan az „ELOTYPÉ és ELOBOX” új elektronikus segédeszközökről a lap hasábjain megjelent cikkek nem az eredeti szerző nevével kerültek leközlésre. A cikkeket a Marburgban (NSZK) élő, Körmöci Sándor sorstársunk írta. Ezúton kérünk elnézést a hibáért,

s ugyanakkor biztosítjuk őt, hogy a jövőben is szívesen vesszük híradásait a látássérültek részére készülő új segédeszközökről.

Egyúttal pedig kérünk mindenkit, hogy aki a „Vakok Világa”-ban cikket szeretne megjelentetni, csak azokat az íráso-

kat lássa el saját névjegyével, amiket valóban ő is írt.

Ez évi 3. számunkban az árueladásról szóló közleményben a nyitvatartási idő felsorolásába hiba csúszott. A helyes nyitvatartási idő tehát:

hétfő:	8—16 óráig
kedd:	10—18 óráig
szerda:	szünnap
csütörtök:	8—12 óráig
péntek:	8—15 óráig

30 ÉVE

A SZÁMÍTÁSTECHNIKA ÉLVONALÁBAN

- Komplex vállalkozások
- Egyedi szoftverek fejlesztése
- Távadatátviteli szoftverek
- Típus szoftverek készítése
- Mikro és nagyszámítógépes rendszerek fejlesztése és installálása
- IBM-PC/AT számítógépek értékesítése
1 év garanciával
- Mikroszámítógépek szervizelése
- Szervezés
- Programozás
- Adatrögzítés (floppyra is)
- Számítógépes adatfeldolgozás

**Élelmiszeripari Ügyvitelszervezési és Gépi
Adatfeldolgozó Vállalat**

Cím: 1111 Budapest, Budafoki út 59.

Telefon: 852-972

SZÉP A FÉNYKÉP F O R T E P A P Í R O N
SCHÖN SIND DIE BILDER AUF F O R T E P H O T O P A P I E R
YOUR PICTURES ARE NICE F O R T E P H O T O P A P E R S

PHOTO FILMS
PHOTO
AND PAPERS

FÉNYKÉPEZÉSHEZ HASZNÁLJA A FEKETÉ-FEHÉR ÉS SZÍNES
F O R T E A N Y A G O K A T !

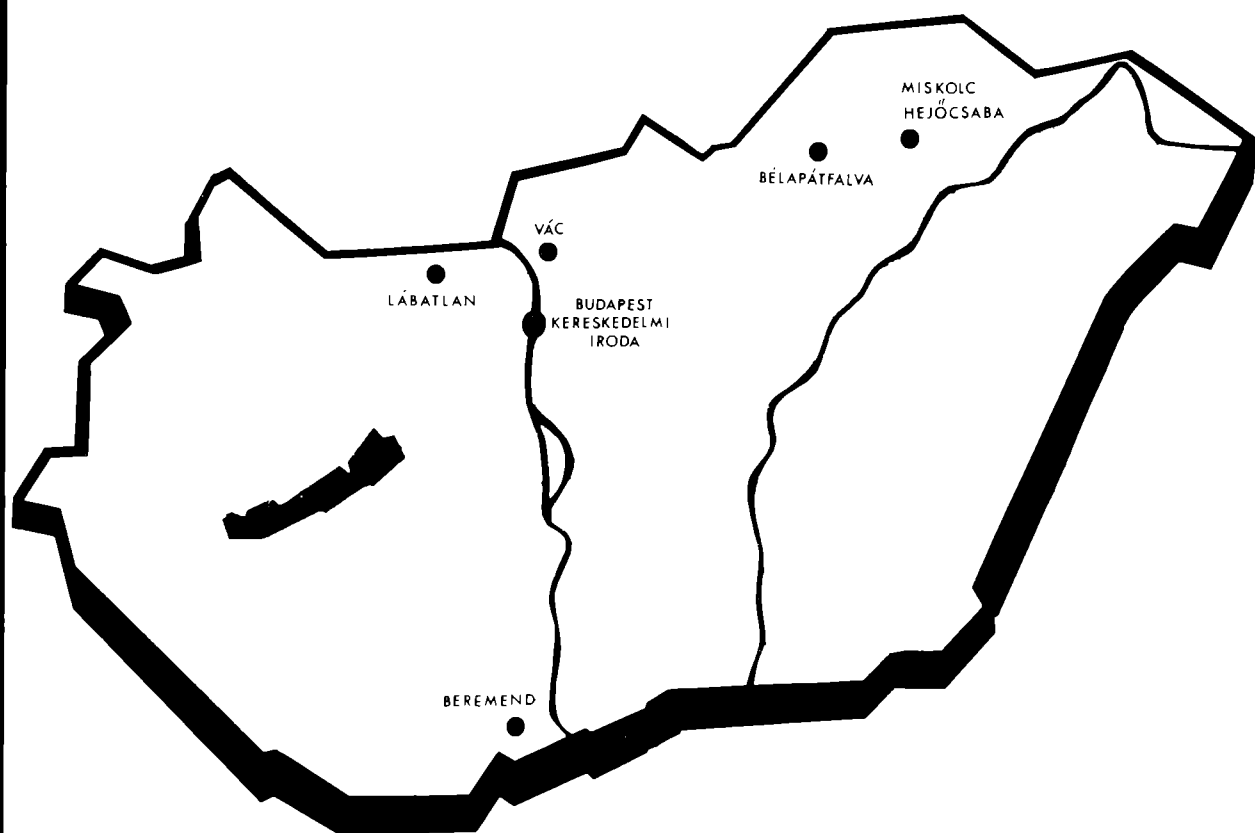
BENUTZEN SIE ZUM PHOTOGRAPHIEREN DIE SCHWARZ-WEISSEN
UND FARBIGEN F O R T E M A T E R I A L E N !

USE IT TO THE BLACK-AND-WHITE AND COLOR
P H O T O - M A T E R I A L S M A D E B Y F O R T E !

F O R T E F O T O K É M I A I I P A R

2601 VÁC, VÁM UTCA 3. PF. 100. TELEX: 22-5022
HUNGARY

Cement - és Mészművek VÁC

**VÁSÁROLJA
A CEMENTIPAR
TERMÉKEIT !**

**KORSZERÜ
GAZDASÁGOS
CSOMAGOLÓANYAGRA
VAN SZÜKSÉGE ?**

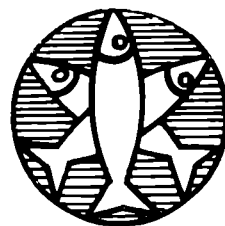

AJÁNLATAINK :

- LAKOSSÁGI KISZERELÉSHEZ ;
MODERN, ESZTÉTIKUS
HENGERES KOMBI DOBOZOK**
- SZÁLLITÓI CSOMAGOLÁSHOZ
KÖNNYŰ, MAGAS TERHELHETŐ-
SÉGŰ PAPIRHORDÓK**
- RÉSZLETES INFÓRMÁCIÓ,
CSOMAGOLÁSI SZAKTANÁCS-
ADÁS, RÖVID VÁLLALÁSI
HATÁRIDŐ !**

**Papíripari Vállalat Kiskunhalasi Gyára
Vállalkozási Osztály**

**6400 Kiskunhalas,
Középső Ipartelep 6.**

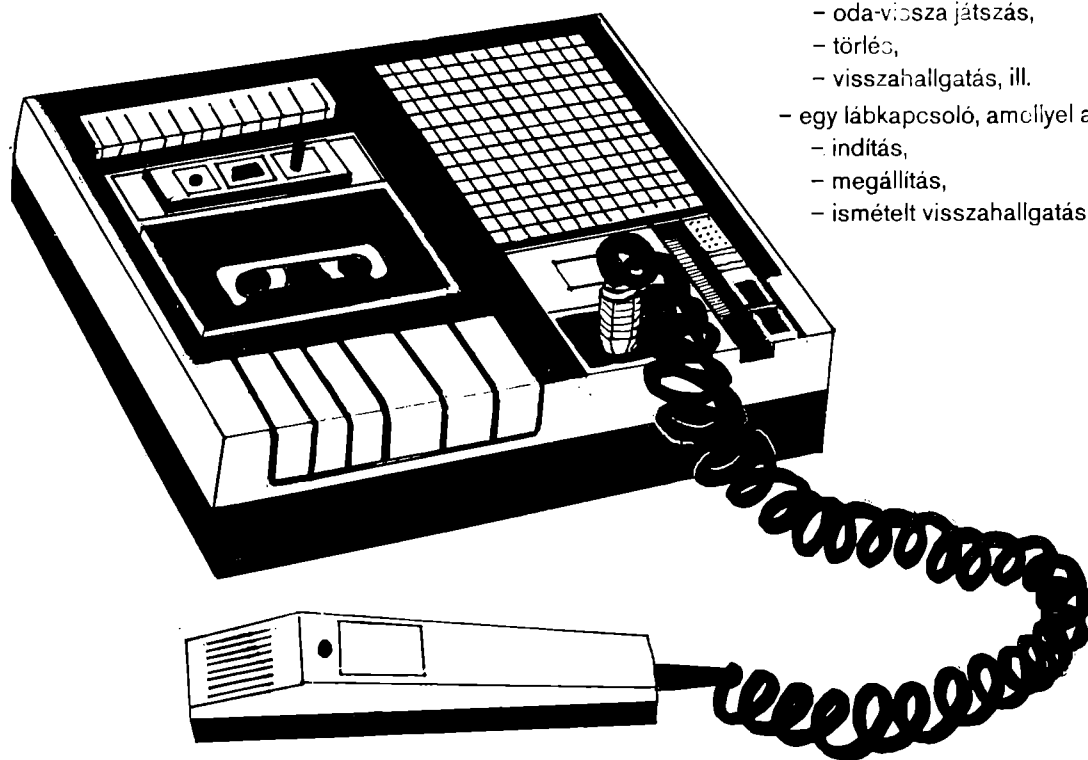
Tx. 26-341   Tel. (77) 21-344

FIGYELEM!

A VAKOK MUNKÁJÁT, TANULÁSÁT SEGÍTI A DK 40 TÍPUSÚ DIKTAFON

TARTOZÉKAI:

- kézikapcsolású mikrofon, amellyel
  - gyors szövegszerkesztés,
  - oda-vissza játszás,
  - törlés,
  - visszahallgatás, ill.
- egy lábkapcsoló, amellyel az
  - indítás,
  - megállítás,
  - ismételt visszahallgatás történhet.

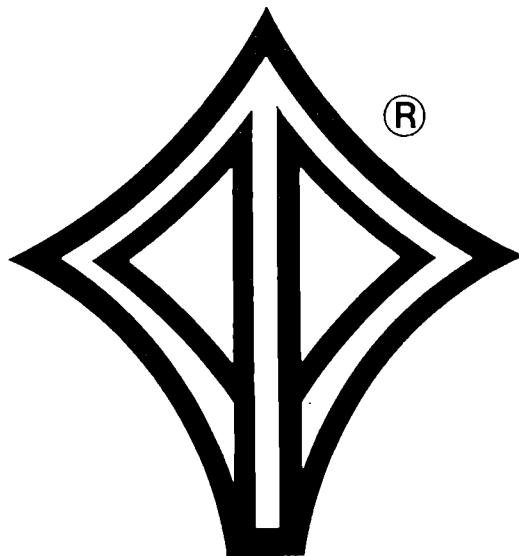
Ára: 11588,- Ft.

**Kapcsolatfelvétel a BRG Kereskedelmi
Főosztályával a 803-535 telefonszámon
lehetséges.**

Sport- és szabadidőruházat

Sport- és szabadidőruházat

Sport- és szabadidőruházat

Sport- és szabadidőruházat

Gyártja:

SENIOR

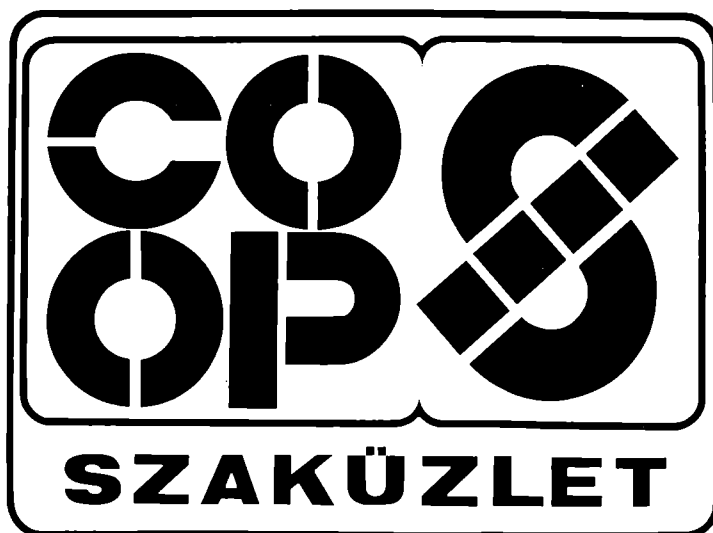
VÁCI KÖTÖTTÁRUGYÁR

BÁRMERRE VISZ ÚTJA – KEZDJE A SKÁLÁNÁL!

A FOGYASZTÁSI
SZÖVETKEZETEK

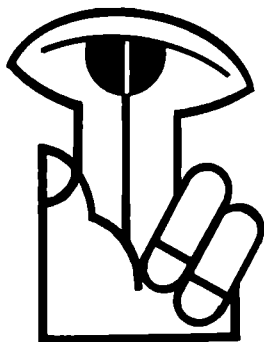

SKÁLA-COOP
ÁRUHÁZAI ÉS

SZAKÜZLETEI

SZERTE AZ ORSZÁGBAN KÜLÖNLEGES
VÁLASZTÉKKAL, AZ ÉLELMISZER, RUHÁZATI
ÉS VEGYESIPARCIKKEK EGYEDI
ÁRUSKÁLÁJÁVAL VÁRJÁK KEDVES
VÁSÁRLÓIKAT

CAMERATEXT

Gazdasági Munkaközösség
7633 PÉCS

Dr. Münnich F. u. 16/b
Tel: (72) 19-601

AJÁNLATA:

GRANDOPTIK

GRANDOPTIK

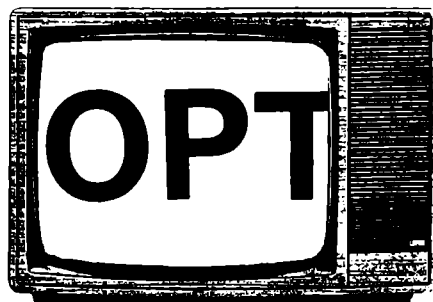
GRANDOPTIK

GRANDOPTIK

GRANDOPTIK

GRANDOPTIK

Nagyító készülék
gyengénlátóknak,
látásmaradvány-
nyal rendelkezők-
nek és munkálta-
tóikkal.

**4-15 MÁS OPTIKÁKKAL ENNEK IS TÖBBSZÖRÖS
NAGYÍTÁSÁVAL MŰKÖDŐ ZÁRT TV LÁNC**

**AMELY SEGÍTI: -az írást, olvasást,
javítási és gépelési munkákat**

